

Téma 6 – Doménová analýza

1. Co je to obsahová analýza (OA)?
2. **Ontologie OA**
Co je to obsah?
Kde je obsah?
3. **Gnozeologie OA**
Jak zjistit obsah?
Jak vyjádřit obsah?
4. **Jak chápat/modelovat obsah?**
5. **K čemu je obsahová analýza?**

1

Doménová analýza a informační věda

„Informační vědu lze nejlépe pochopit jako obor studia zabývající se zaznamenanými informacemi se zaměřením na komponenty komunikačního řetězce zkoumané prostřednictvím perspektivy doménové analýzy.“

BAWDEN, David, ROBINSON, Lyn. *Úvod do informační vědy*. 1. vyd. Doubravník: Flow, 2017, s. 30. ISBN 978-80-88123-10-1.

2

Doména je...

- Obor působnosti/činnosti
- Odborná oblast, obor
- Oblast zájmu
- Diskurzní komunita

3

Doménová analýza je...

- Metoda kvalitativního výzkumu
- Důraz na sociální a kulturní kontext
- Snaha v úplnosti zachytit doménu (=systémový přístup)

Cíl:

Tvorba komplexního modelu oblasti zájmu

Příklad:

Výsledky doménové analýzy knihovnictví na portálu [Informace pro knihovny](#)

4

Dimenze a hlediska doménové analýzy dle Birgera Hjørlanda

Dimenze

■ ontologická

■ epistemologická

■ sociologická

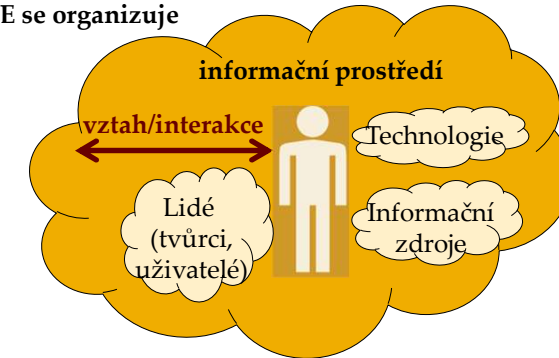
1. Průvodce zdroji a předmětové brány
2. Speciální klasifikace a tezaury
3. Indexace a vyhledávání informací ve speciálních oborech
4. Empirické výzkumy uživatelů
5. Bibliometrické studie
6. Historické studie
7. Výzkum dokumentů a žánrů
8. Epistemologické a kritické studie
9. Terminologické studie, analýzy speciálního jazyka a diskurzu
10. Struktury a instituce ve vědecké a profesní komunikaci
11. Odborné poznání a reprezentace znalostí v počítačové vědě a v umělé inteligenci

ÚISK – OBA T06

5

Doménová analýza vs. informační ekologie

KDE se organizuje

ÚISK – OBA T06

6

Informační prostředí a...

životní prostředí

informační prostředí

kontext

ekosystém

informační ekosystém

system

ekologie

informační ekologie

vědní obor

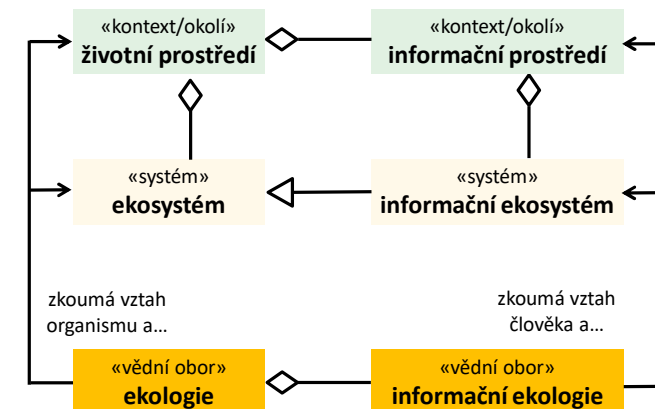
ÚISK – OBA T06

7

Přírodní vs. informační ekologie

životní prostředí: fyzické, reálné

informační prostředí: abstraktní, virtuální

zkoumá vztah organismu a...

zkoumá vztah člověka a...

ÚISK – OBA T06

8

Připomínka z předmětu
Klasifikace a systémová
analýza

Informační ekologie

Zkoumá vztah člověka a **informačního** prostředí

životní prostředí:
fyzické, reálné

informační prostředí:
abstraktní, virtuální
digitální (?)

ÚISK – OBA T06 9

9

Informační systém

Navržený / řízený / uspořádaný – **organizovaný** /
jasně definovaný informační ekosystém

Typologie systémů

- přirozené – **umělé**
- statické – **dynamické**
- **abstraktní** – konkrétní
- uzavřené – **otevřené**
- jednoduché – **složitě**
- deterministické – **indeterministické**
- **vertikální** – horizontální
- homogenní – **heterogenní**
- tvrdé – **měkké**

= klíčové prvky/subsystémy

ÚISK – OBA T06

10

Připomínka z předmětu
Klasifikace a systémová
analýza

Typologie digitálního informačního prostředí

- **webová sídla institucí**
(intranet/extranet, e-byznys, e-government, e-science, digital humanities, e-health, e-learning, informační, kreativní a mediální průmysly...)
- **webové portály, „rozcestníky“**
- **sociální a citační sítě**
- **databázová centra** (informační agregátoři)
- **digitální knihovny**
- **archivy, repozitáře**
- **obchody**
- **prostředí pro komunikaci** (tj. sdělování, sdílení a spolupráci)

A další...

ÚISK – OBA T06 11

11

Aktuálně převažující typy technologií digitálního informačního prostředí

- webová sídla (websites)
- aplikace (apps)
- platformy

ÚISK – OBA T06 12

12

Doménová analýza (DA) vs. informační architektura (IA)

DA:

Popis a analýza informačního prostředí

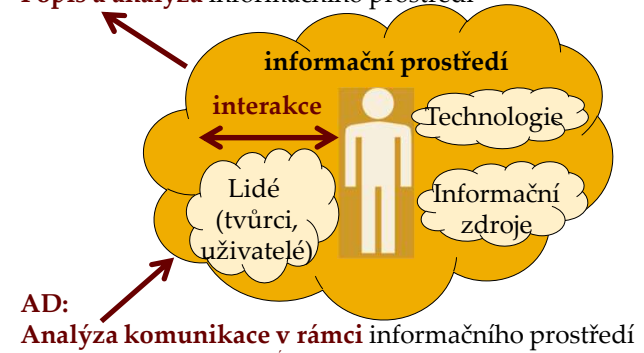

13

Doménová analýza (DA) vs. analýza diskurzu (AD)

DA:

Popis a analýza informačního prostředí

14